

„Edinost“

zelo enkrat na dan, razen nedelj in ponedelj, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kron

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložne naročnine se uprta se obra.

Pro tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); even Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, oamrtne in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintra št. 12. Upravništvo, in prejemanje inškratov v ulici Molin piatolo št. 3, II. nadst.

Edinost je moč:

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Pismo iz Dalmacije.

Danes ne pričakujte od mene nič posebnega. Saj veste sami, da so bili ravno kar zadnji dnevi pusta, katerim je marsikdo posvetil vse svoje misli in ves svoj slobodni čas. Vse se je vrtilo le okoli tega, kako bi se najlepše poslovili od prince karnevala. Vi ste najbrže že nagubani čelo, češ, kaj mi ta človek pripoveduje o pustu, kaj o postavljanju dostojnega spomenika istemu — mi imamo resnejšega dela, nego baviti se s pustom.

No, pustimo šalo na stran, jaz vem, da Vi nimate časa, da bi govorili o proslavljanju pusta ter da ste že najbrže popolnoma pozabili na istega, da si so ga še le pred par dnevi »pokopali« tam pri Vašem sv. Ivanu. Vidite, jaz pa nisem pozabil nanj, in tudi ne nepozabim tako hitro, kakor ga tudi najbrže ne pozabijo vsi naši dalmatinski odpadniki in Italijanci. Oni so postavili prav krasen, zlat spomenik ravno umrlemu pustu; prirejali so namreč ples, na katerih so nabrali na tisoče in tisoče kron za raznarodovalno društvo »Lega snazionatrice«. Pomislite samo le to, da so nabrali samo na enem plesu v hrvatskem (!) Spljetu okoli 5000 kron in v malih hrvatskih Atenah, v Dubrovniku, do 2000 kron. Koliko pa v Zadru, o tem Vam niti ne govorim. To je železen patriotizem, ki mora služiti vsem nam Slovanom v izgled. Ne mislite pa, da so Italijanci samo v glavnih mestih prirejali ples na korist »Legi«! Kaj se! Celó v najmanjših mestecih je bilo plesov, katerih čisti prihod je bil za »zalego«. Koliko lepih tisočakov je šlo za to nam najsovrražnejše in najnevarnejše društvo — in pomislite, da so ti tisočaki denar, krvavo zaslužen od našega kmeta-trpina, ki je zadolžen do grla pri teh gospodih italijansko-avtonomističnega mišljenja! Ti gospodje podpirajo na vse kriplje »zalego«, njihovi darovi se objavljajo vsaki dan po italijanskih novinah — a to je denar, oprostite, da se tako izrazim, nepremišljenih, ali, skora! bi rekel, neumnih Hrvatov, ki vkljub vsemu temu vedno in vedno kupujejo pri italijanskih trgovcih ter jim tako sami dajejo šibo v roko, s katero nas potem tepejo. V tem pogledu je še mnogo storiti v Dalmaciji in domačim časnikom je priporočati najtopleje, da se začne prava in velika akcija v smislu »svoji k svojim!«

No, ne mislite pa, da Vam hočem pripovedovati samo o teh za nas toli žalostnih

stvarah. Nikakor ne! Tudi nekaj novega imam za Vas v torbi. Ne samo Italijani, ne, ampak tudi Hrvatje v Dubrovniku so proslavili pusta na najčastnejši način, postavili so mu časten spomenik, ki bo za mnogo časa govoril in pričal o res plamtečem rodoljubju in ljubezni dubrovaških Hrvatov za svoje trpeče brate v Istri. Tudi Hrvatje v Dubrovniku so priredili sijajen ples v dvorani »Hrvatske glasbe«, katerega čisti prihod je bil namenjen društvu sv. Cirila in Metoda v Istri. Ples je vspel nepričakovano sijajno in čisti prihod je bil okoli 3000 kron. Tako velja! Razni Hrvatje in Hrvatice so darovali prekrasnih darov ženskih rodnih del; istotako naj omenim tudi krasnih slik našega slavnega Bukoveca in našega Istrana, skromnega Volariča. Vsi ti darovi so bili stavljeni na loterijo, ki je dala tudi lep prihod. Vse se je sililo, da prinese svoj »obol« na oltar domovine, vse, da vspe ples najsičajnejše, osobito pa oni, ki so nam očičili društvene prostore tako krasno, da je izgledalo, da smo tam kje v Afriki med samimi »palmami«. Vsa čast in hvala odboru podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, posebno pa predsedniku iste, dru. Melki Čin-griji in ostalim, ki so se tako vroče zavzeli, da so se v tem pustnem času postavili tako krasen spomenik o njihovem rodoljubju.

Ker sem že zadnjič enkrat sprožil jako važno misel, o kateri pa se bojim, da je ostala do sedaj le misel, a nikakor »factum«, moram sedaj, ob tej priliki, da ne pozabim, zopet opozoriti nanjo. Odbor družbe sv. Cirila in Metoda za Istro naj sam da napraviti razne puščice, katere naj razdeli po Dalmaciji vsem narodnim društvom in v katere bo marsikateri rodoljub ob žalostnih in veselih trenutkih metal kak bori krajcarček, ki pa s časom naraste do goldinarčka. Prepagiral sem sicer tudi tukaj že to misel — ali, žalibog, da ista dosedaj še ni našla nikjer odziva. Mislim torej, da bi bilo najbolje, ako se glavni odbor v Istri sam loti tega posla in sicer najenergičneje in hitro.

Vi ste najbrže že želi o tem, kako so naši Italijanci v Dalmaciji pošteno pogoreli. Namerjali so namreč postaviti velik spomenik v Zadru slavnemu Danteju. Proti takemu spomeniku ne bi tukajšaji Slovani imeli čisto nič, da, oni bi celó pomogli postaviti ga, kakor so to storili za slavnega Tomase-a. No, tu so nameni drugačni: pod krinko spomenika Dante-a se skriva nekaj drugega, nego spoštovanje do prvega pesnika sveta. Itali-

jani hočejo s tem »afermirati« svoje italijanstvo v Zadru in Dalmaciji — oni hočejo postaviti političen in ne kulturn spomenik Dante-ju, ki bi bil velika pljuska v obraz vsem Hrvatom, ki bi bil perfidno izživanje in žaljenje vseh Slovanov! Hvala Bogu! Slavna naša vlada je zabranila pobiranje dobrovoljnih doneskov v ta namen. Čujte pa, kakov vzrok je navela svoji odredbi, strmite! Vlada je zabranila nabiranje, češ, ker v Dalmaciji vladajo sedaj žalostne ekonomične prilike — vlada veliko uboštvo vsled mnogih slabih letin. Čuden argument, kaj ne? Ali ne samo čuden, ampak tudi smešen. Saj ni treba, da darujejo ravno ubogi ljudje, saj je tudi v Dalmaciji mnogo bogatinov, ki so napolnili svoje mavhe deloma na nepošten in deloma tudi na pošten način. Saj za tak spomenik lahko dvojica, trojica žrtvuje potrebno svoto. V tej odredbi naše vlade se vidi njena slabost. Ona si ni upala reči našim Italijankom: ne, ne dopuščam, ker bi to bilo izživanje Slovanov v Dalmaciji, ker bi to bilo žaljenje slovanskega značaja Dalmacije! Vidite, naše vlade se rajši zgubljajo v takih smešnih argumentih! — Ali bolje tako — si mislijo one — nego da bi se zamerele našim slavnim Italijanom in njihovi 2000 letni kulturi-brutturi. Jako sem radoveden, kako mislita vaš tržaški governo v rumeni hiši in ona druga viša instance na lesnem trgu odgovoriti dotičnemu odboru, kateri misli nabirati radodarne doprineske, da se Danteju postavi političen spomenik na velikem trgu — ravno na istem mestu, kjer se je imel postaviti spomenik naši pokojni cesarici? Jaz bi bil menenja, naj vlada ne zabrani postavljenja spomenika na velikem trgu, ampak naj zapove, da se postavita toliko oni Danteju, kolikor oni pok. cesarici, eden poleg drugega; na takov način bi imeli pred seboj najlepše ogledalo, na kaki stopinji kulture se nahaja italijanski narod sedaj in na kaki je bil pred toliko sto leti.

Bog in ostanite mi zdravi!

Vaš

F—v.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 27. februarija 1901.

Državni zbor. (Zbornica poslancev.) Nadaljevanje večerajšnjega brzojavnega poročila. Posl. Dzieduszycki je izjavil v imenu poljskega kluba, da bo isti glasoval proti vsakemu nujnemu predlogu, naj pride od

malih oken in poslušala pih vetra, ki je drvil nad mestom. Pozno v noči je legala spat in malokdaj jo je zazibal spanec v dobrodejen miren sen. Divji dogodki so jo večinoma vznemirjali v snu in jej grenili počitek. Pri-toževala se ni nikdar, hotela je, da se čuti srečno in posrečilo se jej je vsniti vsa ta neprijetna, nezadovoljena čuvstva. Nobena stvar ne vara samo sebe tako lahko, kakor ženska. Ona je hotela varati se in pozabljala je sčasoma tudi na to, da je to zadovoljstvo, ki si ga je vstvarila, zgrajeno le umetno, da je samo vidéz. Včasih je še prodril nje vroči temperament do barijere, a ona se ni pečala s tacimi trenutnimi »slabostmi«, mirno si je zopet zgradila svoj svet in se včasih posmihala nad svojo »nežnostjo«; čudno se jej je zdelo, da sploh čuti taka čuvstva, da se v njej oglašajo take »nespametne« misli.

»Jaz ne trebam sentimentalnosti«, rekala si je in le z jezo se je spominjala svojih mehkih ur. Stroga in mrzla je bila proti sebi in ta strogost in mrzota vzdrževala sta jo nad poginom in obupom.

Nekdo je potrkal in takoj na to so se odprla vrata.

(Pride še.)

katere si bodi strani in sicer zato, da se ne bo oviralo delovanje zbornice: radi tega bo poljski klub glasoval tudi proti nujnosti predloga posl. Silenya o preskrbljevanju za starost in invaliditeto. Posl. Ellenbogen je izjavil, da bodo socialisti glasovali za nujnost Silenyevega predloga. Med govorom Ellenboga je dr. Lueger večkrat z mejklici napadal socialiste, vsled česar je nastala kontroverza med njim in socialističnim poslancem Ellenbogenom. Po tem sta še poslanca Klofač in Maštalka v češkem jeziku govorila za predlog in slednjič še poslanec Hořica tudi za predlog, na kar je sledilo glasovanje. Nujnost Silenyevega predloga je bila odklonjena. Temu je sledila volitev v kontrolno komisijo za državni dolg. Poslanec Ofner je vprašal predsednika, da-li bi bil pri volji uvesti po dve seji na dan, dokler se rešijo nujni in vladni predlogi. Predsednik je odgovoril, da stori vse mogoče, da bi se zbornica usposobila za delo. Nemško-radikalni poslanec Stein je napadal državno pravdnikstvo in sodišče, ker mu je državni pravdnik v Hebu zaplenil list, v katerem je bil priobčil svojo, v državnem zboru stavljeno interpelacijo. Predsednik je pozval govornika na red, ker je hebskega državnega pravdnika pital s »schurke«. Justični minister Spens-Booden je protestiral proti temu, da se pod varstvom imunitete neosnovano napada justica in je konstatiral, da sodniki niso pod nikakim vplivom svojim višjih ter da bi bilo le želeži, da bi tudi od javnosti nehal pritisk na nje.

Krščansko-socialni poslanec Scheicher je protestiral proti temu, da se je stavila v stenografski zapisnik Schönererjeva interpelacija, v kateri je navedenih 66 protinavnih činov, ki so jih tekom lanskega leta baje zakrivilo rimsko-katoliški duhovni. Govornik je protestiral proti temu, da bi se zapisnik rabil za gnojišče.

(Ob tej priliki je nastal prepir mej krščanskimi socialisti in Vsenemci, kateri poslednji so vpili: »Doli s celibatom!«)

Posl. Wolf je predlagal, da se otvori debata o odgovoru justičnega ministra. Predlog je bil odklonjen s 136 glasovi proti 136. Med tem, ko je predsednik določal dnevni red prihodnje seje, je prečital poslanec Wolf imena onih nemških poslancev, ki so glasovali proti njegovemu predlogu.

Razdvojena delegacija. Poslanec dr. Ploj objavlja v »Südsteirische Presse« nastopno izjavo: »Ozirom na uvodni članek »Zagovor Robiča in Ploja«, priobčen v 41. številki »Slovenca« od 19. februarija 1901, zjavljam s tem, da opis dogodkov o snovanju »Hrvatsko-slovenskega kluba«, o katerem govori rečeni članek, ni bil sestavljen od mene. Dotični opis pa soglaš sicer popolnoma z onimi beležkami, ki si jih je napravil eden poslancev, ki je bil navzoč na pogovorih in pogajanjih — in ne obotavljam se, da ne bi pristnosti onega potrdil in sem v tem pogledu v soglasju z vsemi onimi člani »Hrvatsko-slovenskega kluba«, ki so bili navzoči na pogovorih in posvetovanjih.

Da pa ne bi se svojo izjavo podpiral domnevanja, zastopane po »Slovenca«, kakor da je bil državni poslanec prof. Robič kakor si bodi udeležen na sestavljanju onega opisa, izjavljam še, da profesor Robič ni nikakor sodeloval na sestavljanju tega opisa.

Po stanju stvari, kakor je opisana, je izpodmaknjena vsaka realna podlaga — velikemu delu izvajanj v uvodoma omenjenem članku in ostaja le vsega obžalovanja vredno dejstvo, da sta bila na skrajno lahko mišljen način in na podlagi samih slutenj napadena dva poslanca, ki sta, ne da bi se bila kakor si bodi izneverila svojem konservativnemu programu, in iz

PODLISTEK

Saša.

Zofka Kveder.

V stari ozki hiši, gori pod vrhom je mala temna izbica. Skromno ostarelo pohištvo napolnjuje prostorček in zatuhli zrak veje iz starih zidov. Bleda postava sedi pri mizi in piše. Oči ima prevezane z ozko črno ruto, a roka jej vendar naglo drhti po papirju. — Saša je.

Odšla je v svet, delala, učila in trudila se. Lepo pisavo je imela in prepisavala je rokopise za tisk. Učila se je, učila in slednjič je sama pisala svoje misli in tiskali so jih v raznih listih. Prebdela je cele noči, a nekega jutra je vstala in črne megle zastirale so jej pogled. K zdravniku je šla, plakala in prosila pomoči, pa niso jej mogli učen gospodje obljubiti ozdravljenja. Njenim očem ni bilo leka in le medel negotov svit jej je oznanjal dan. Bilo jej je, da obupa, ali nje elastična narava ni se dala upogniti. Poskusila je in šlo je. Pisala je brez vida in drugi so čitali nje manuskripte. Mala čerka delavke je zahajala k njej in jej čitala knjige s svojim

otročkim, tenkim glaskom. Pisala je mnogo in ni se čutila nesrečno. Živela je v sebi, tiho mistično življenje, ki jej je nadomeščalo vid. V njenih spisih nadvladovalo je čuvstvo, pisala je v krepkem slogu in po njih ne bi bil nihče sodil, da je slepa.

Tedaj, o oni katastrofi, jej je prišla misel, da bi si sama končala življenje; nemogoče se jej je zdelo živeti brez vida, a nje zdrava krepka nprav protivila se je tej grozni misli. Spomnila se je onega prizora v gozdu, še doma v selu, kako je Vasilij vskliknil: »Kar hočem, storim!« Spomnila se je, kako se je vzbudila v njej ta močna trdna volja, ki jo je privedla v svet in jej pomagala premagovati sto in sto težkoč. Spomnila se je vsega tega in vzravnila se je ter dejala: »Živela bom, ker hočem, da živim!«

In živela je, v sebi, s seboj in zaradi sebe. Včasih je vstajala v njej neko neopisno hrepenenje, neka strastna želja po sreči. Vse živčevje jej je hlepelo po nečem in v svoji samoti je raztezala poželjivo roki po svitem neznanim meteorn. Vse bogatstvo njenih čuvstev se je kopičilo v srcu, a nikogar ni bilo, nad katerim bi izsula ta svoj zaklad. Pritisniti skala je svoja vroča lica k mrzlemu steklu

vzrokov, o katerih nočem govoriti za sedaj, pristopila »Hrvatsko-slovenskem klubu«, kateri klub se od »Slovanskega centra« razlikuje le po svojih členih, ne pa po svoji politični podlagi.

Na nadaljnja, v omenjenem članku proti meni naperjena izvajanja, se ne morem spuščati, ker mi to za sedaj prepoveduje čut taktičnosti.

Smatram namreč, da je odgovor v tonu večkrat omenjenega uvodnega članka nedopusten dotle, dokler niso dovedena do zaključka pogajanja gledé združenja obeh klubov, katero združenje želim od sren.

Dr. Friderik Ploj,
drž. poslanec.

Shod mest in nemški posredovalni jezik. V večerajšnji politični vesti pod tem naslovom smo izrekli le slutnjo, da je župan in državni poslanec Perathoner — oziraje se na uljudnost nemških županov na tem »hodu« — hotel delati propagando za nemški posredovalni jezik. Slutili smo le, ker so bila poročila v dunajskih listih nejasna. Sedaj doznajemo še le, da je rečeni župan rekel naravnost, kako potreben je v naši državi jednoten — nemški posredovalni jezik. Tega odstavka ni bilo niti v »Neue Freie Presse«. Zdaj umejemo, od kod ta malobesednost. Gospod Perathoner je dobil zaslužen lekcijo. Predsednik Malachowski ga je zavrnil namreč: »Ne morem dopuščati takih ekskurzij na jezikovno polje, to spada pred drug forum in ne bom dopuščal, da bi se po zanašanju jezikovnega vprašanja motila ta vladajoča razveseljiva harmonija«. Gospod Perathoner se je uklonil želji predsednika. Navzoči slovenski in italijanski županje pa so hiteli k dru. Malachowskemu, da mu izrejo hvaležno priznanje za njegovo posredovanje.

Ta dogodek je jako poučen, kako Nemci zlorabljajo tudi vsako uljudnost Slovanov v jezikovnem pogledu. Kaj bi bilo še le, ako bi Slovani privolili, da se kaka prednost nemškega jezika uzakoni! To bi pometali potem z nenemškimi jeziki!

Vrvenje na Balkanu. Balkansko vprašanje, ki že toliko in toliko let vznemirja evropsko diplomacijo, je zadnje čase stopilo nekoliko — v ozadje. Vzroki temu so na dlan za onega, ki sledi svetovnim dogodkom na skrajnem Vstoku. Sedaj pa se zdi, kakor da se balkansko vprašanje hoče oglašati zopet in kričati po rešitvi, ne zmené se za to, da ima evropska diplomacija toliko dela s kitajsko dinastijo, z bokserji in s sekanjem glav tujeem sovražnih dostojanstvenikov in z raznimi drugimi vprašanji.

V Makedoniji vre zopet, a vsem vlastim, ne izveniški Rusije, je videti, da jim stvar ne prihaja baš v prilog; zato hitijo priporočati Turčiji, naj ukrene vse potrebno, da čim prej zaduši to nevarno gibanje v Makedoniji. Mi umemo popolnoma skrb vlasti, da ne bi ravno v sedanjem času zaplapolalo na Balkanu in posebno še umemo skrb Rusije, ki prihaja tu prva v poštev kakor odločujoči činitelj. Rusija ima sedaj varovati svoje velikanske interese na Kitajskem in osigurati si svojo dominujočo pozicijo na Vstoku. V to jej treba, da ima slobodno roko za akcijo v Kitaju. To je v imenitnem interesu balkanskega vprašanja samega, kajti baš po taki slobodi akcije v sedanjem trenutku, ozirom po vspešnem rešenju vzhodnega vprašanja v zmislu velikih ruskih interesov, zadobi Rusija slobodno roko za svojedobno akcijo za definitivno in konečno ureditev balkanskega vprašanja.

Ravno radi tega, ker ne bi mogla Rusija v sedanjih razmerah položiti vse svoje teže na tehtnico balkanskega vprašanja, hiti prizadevati si, da zabrani prežgodnji razvoj balkanskega vprašanja. Vendar pa bi mi, da si v polni meri uvažujemo težavno stališče ruske diplomacije nasproti balkanskemu vprašanju radi skrajno-vstopenega vprašanja, pripomnili sledeče:

Turčija bo že sama skrbela, da radikalno zatire bolgarsko gibanje v Makedoniji, to ve že najslabši poznavalec turških razmer. Turčiji ni treba družega nego da jej vlasti namignejo, da jej ne bodo delale ovir o zatiranju gibanja in potem bo še preveč »vestno« vršila svojo nalogo. Čudno se nam radi tega vidi, da vlasti in posebno Rusija in rusko novinstvo tako pritiskajo na Turčijo, naj energično postopa.

Razmere se bodo sicer na Balkanu razvijale svojim naravnim potom in jasno je, da se politična konstelacija mora tam korenito spremeniti prej ali slej. Ali mi bi menili, da

bi bilo vlastim tudi v dolžnost, da opozarjajo turško vlado naj tudi odstranja vzroke razkačenosti v Makedoniji, oziroma, da nje organi s krščan. ljudstvom v Makedoniji postopajo bolj — človeški, dokler je ista še v nje oblasti in da ne bi s kutim barbarskim progajanjem sama dajala netiva revolucionarnemu gibanju. Na ta način bi se dalo mnogo lažje priti do ohranitve zaželenega miru v Makedoniji in v lastem ne bi trebalo imeti nepotrebnih skrbi za isto. Zdravi razum pa nam mora povedati, da čim krvočnejše bo Turčija zatirala makedonsko gibanje, tem večja bo nevarnost, da bukne ustaja. I mi ne želimo tega, ker se je bati, da bi ustaja ob sedanjih okolišnih mogla močno škodovati bolgarskemu narodu v Makedoniji in tudi na Bolgarskem. To bi morala sosebno Rusija, kakor slovanska država, upoštevati v prvi vrsti in siliti Turčijo, da ne bi tirala svojih krščanskih podanikov v — obup in po obupu do nepremišljenih dejanj.

Rusko-ameriški carinski konflikt. Tajnik angleškega zaklada, ki se je začel kom tako samozavestno vedel ob priliki tega konflikta, mené, da je Rusija prisiljena mirno utakniti v žep pljusko, katero jej je zadala ameriška vlada z zvišanjem carine na ruski sladkor (ker ne more baje pogrešati angleških strojev in bi vsled tega sama sebi škodovala, ako bi zvišala uvozno carino na iste), isti tajnik torej je pričel sedaj retirirati, ker je videl energični nastop ruske vlade.

Te dni je odposlala angleška vlada ruski dopis, s katerim jo prosi, naj opusti represalije, ker je ameriška naredba glede zvišanja uvozne carine na ruski sladkor le provizorna in se v kratkem stvar definitivno reši v prilog Rusiji. Diplomati imajo sedaj en dokaz več, da se z Rusijo ni varno šaliti.

Mizerija Italije. V minolemu letu uvozilo se je v Italijo za 1699 milijonov blaga, izvozilo pa za 1338 1/2 milijona. Uvoz se je v primeri z letom 1899 pomnožil za 192 in pol milijona, izvoz pa je v primeri z l. 1899 padel za 93 mil.

Iz tega je torej razvidno, da je italijanska vnanja trgovina v minolemu letu znatno nazadovala in bi torej italijanski politiki mnogo bolj storili, da bi se brigali za svojo domačo mizerijo, nego da vtikajo nos v naše stvari in se celo njih generali in ministri mešajo v iredentovsko propagando. Ta slika pa bodi zraven drugih tudi našim sodeželanom v izgled, kaj imajo pričakovati od blažene Italije.

Tržaške vesti.

«Slovenec» v maniji. Nekaj dni sem se kaj dobro pozna, da se je v uredništvu »Slovenca« izvršila sprememba oseb in da je z drugimi osebami došel drug zistem. Poprej smo na »Slovenec« — na korist narodne stvari in ne na škodo »Slovenca« samemu — opazovali pametno poštevanje razmer (kakor je običajno pri treznih možeh), vsaj kolikor se dostaje Trsta in Istre. A opazovali smo — ozirom na ti dve pokrajini — še nekaj drugega, kar nas je sililo v hvaležnost do glasila katoliško-narodne stranke: opazovali smo slovansko mišljenje, ne meče se tudi za politiko naših cerkvenih krogov. Po takem zdravem — ako smemo reči tako — oportunizmu, narekovanem od slovenskega patriotizma, se je bilo med nami in rečenem glasilom razvilo razmerje, da smo se lepo izogibali vsem ostrejšim konfliktom.

Sedaj je postalo drugače. Na mesto modrega poštevanja je stopilo slepo mahanje na vse strani, na mesto slovanskega mišljenja — »kranjsko ljudstvo«, garnirano tu pa tam s kako nedolžno denunciacijo o tržaških — panslavistih.

To smo morali povdariti, da bo bolj umevno, kako je prišlo do konfliktov med nami in »Slovenec«. To mora biti pribito, da ne bo mislil svet, da smo se spremenili mi, ampak da bo vedel, da se je spremenil »Slovenec«!!

S to evolucijo pri »Slovenec« je prišla tudi manija, da rečeno glasilo iz vsake vesti o napredku ali kakem novem vspehu tržaških Slovencev kuje zatožbe proti vodstvom istih in plete šibe, s katerimi tepe ali posamične vodilne osebe, ali pa vso inteligenco sploh. Ali ni to grozna manija, ako hoče »Slovenec«, da vsaki vspeh slovenskega življa v Trstu mora biti v prokletstvo onim, ki so temu življu na čelu?! To je že naravnost blaznost.

Nedavno je porabil sporočilo, koliko go spodarskih društev imajo tržaški Slovenci, v to, da je mahnil po voditeljih z obtožbo, da — nič ne delajo, češ: sram vas bodi, vse to se je zgodilo brez vas! Isto grdo igro tira sedaj, ko je izvedel o novem napredku tržaških Slovencev v okrožju sv. Jakoba. Vest o nakupu hiše od strani tamošnjega konsumnega društva mu nudi zopet priliko, da se zaleta v »kapitaliste« in »inteligence«, češ, da so jo delavci osramotili!! Že v članku »Naša narodna organizacija« smo povedali, da se tržaški voditelji ne pulijo za slavo, da so oni to in to storili, marveč se vesele, da se je le kaj storilo. Zato tudi danes nočemo pojašnjavati, da-li je res »inteligence« tako brez vsake zasluge za novi korak naprej pri sv. Jakobu, kakor bi hoteli veriti »Slovenec«. Ali tu moramo že reči, da to kaže na absolutno pomanjkanje vsakega ročljubnega čustva in vsake ljubezni do narodne stvari, ako slovenski list v takih hudih časih in ob takih težavnih okolišnih skuša voditelje sramotiti pred nižimi sloji in te poslednje hujskati proti prvim!!

No, hvala Bogu, naši delavci so prepaletni in prepošteni nasproti svojim voditeljem, da bi seli na to limanico. Mi že danes lahko zatrdimo »Slovenec«, da je s svojim grdim zadnjim napadom baš v vrstah delavcev dosegel efekt, kakoršnjega si ni želel, in ki mu bo morda še jako neljubo šumel po ušesih.

Obrnimo sulico! Iz poročil o sejah v državnem zboru so izvedeli čitatelji, kako iskreno, kako brezpogojno se je državni poslanec Ploj pridružil protestom zbornice proti tisti gnusni interpelaciji Schönererjancev in je prisegel, da se bo proti takemu početju boril, dokler bo krvi v njega žilah. Menite-li pa, da je s tem ustregel »Slovenec«? Kaj še! Pošteni nastop Plojev je »Slovenec« porabil za nov napad na rečenega poslanca, kateremu očita, da njegove izjave niso ni »počnega groša vredne«. Češ: Dejanja odločujejo — ne pa besede!

Mi smo res radovedni, kaka dejanja more »Slovenec« navesti, s katerim je rečeni poslanec pogazil načela, katera je povdarjal v svoje proteste?! Mar je tako »dejanje« dejstvo, da sedi v družbi hrvaških poslancev vseh strank in tako izvršuje jedno onih točk, katero so tudi »Slovenčevi« pristaši proglasili kakor jedno glavnih točk na našem programu, kakor naš ideal, kakor pogoj naši bodočnosti, dokler so — še hodili na shode na Trsat!!

Ali, ker že »Slovenec« pravi, da dejanja odločajo in ne besede, moramo še tudi mi zasakati sulico in zaklicati gospodi okolo »Slovenca«: to velja tudi za vas! Kaj nam pomagajo vse vaše lepe besede, da hočete pomagati obmejnim Slovincem, če pa se svojimi dejanji na Dunaju, se svojo politiko razcejanja, s politiko trme in osebnega sovraštva jemljete naši delegaciji še tisto važnost, ki bi jo lahko imela in jo iskoriščala obmejnimi Slovincem v prilog! Z besedami hočete koristiti svojim trpečim bratom, z dejanji pa greste na roko zistemu, ki jih ubija!

Imenovanje. Prizivno sodišče je imenovalo pomožnega kancelista, gosp. Evgena Juga, kancelistom na okrajnem sodišču v Boven.

Sedaj je prišel Spinčič na vrsto! »Slovenec« je priobčil strupen članek proti državnemu poslancu Spinčiču. In kakaj? Po »Slovenec« samem posnemamo, da se je v zbornici poslancev obdolžilo posl. dra. Tavčarja, da se ni pridružil splošni obsodbi zbornice proti tisti gnusni interpelaciji nemških radikalcev, sramoteči katoliško cerkev. Isti »Slovenec« sam pa ne izključuje možnosti, da se je dr. Tavčar vendar pridružil oni obsodbi, da se je torej Tavčarju zgodila krivica. Ker pa je bil Spinčič gotovo popolnoma prepričan o tem, se je po svoji vesti slovesno postavil po robu takemu neopravičenemu obdolženju. Spinčič se je torej potegnil za **resnico** in proti krivemu obdolženju. In takov dogodek porablja »Slovenec« za strupeno napade na moža, kateremu nikdo ne more odrekati spoštovanja, najmanj pa najidejnejše ljubezni do svojega naroda, za katerega je že več **trpel**, nego vsi oni skupaj, ki ga sedaj proganjajo v »Slovenec«.

Mi nočemo braniti Spinčiča, ker on ne potrebuje naše obrambe. Proti temu le hočemo protestirati, da »Slovenec« vzbuja domnevanje, kakor da se Spinčič identificeira s tem, kar piše — »Slovenski narod«! To je

naravnost zlobno. Spinčič se je le potegnil za svojega tovariša v državnem zboru. Mi vsaj si domišljamo, da bi n. pr. tudi pošteni in koelijantni Povše slovesno protestiral, ako bi ga hoteli proglašati odgovornim za vse, kar piše »Slovenec«, in še sosebno za strupeni napad na Spinčiča!!

»Slovenec« pravi, da se Spinčič moti, ako meni, da se je Tavčar »poboljšal«. Mi pa vprašamo »Slovenca«, koliko sta on in Šusteršič se svojim postopanjem storila v to, da bi se »poboljšal«? Ali nista storila in delata marveč vse možno, da bi se ne »poboljšal«. Ne izgovarjajte se, da je dr. Tavčar tak in tak! Vi se ponašate s krščanskimi načeli, vi ste **katoliško-narodna** stranka, na vas je torej dolžnost, da prvi začnete z lepimi vzgledi — odpusčenja. Vi ste stranka duhovnikov, a duhovnikom je v dolžnost, da v cerkvi in **izven cerkve** vabijo ljudi k sebi! Ako koga gonim od sebe z bičem, a ma potem očitam, da se mi ne bliža — to je tartiferija skrajne vrste!

Dá: kmetški jezik slovenski — to je kaj družega! Te dni smo dobili v roke neki krstni list iz župnišča škedenjskega, pisan v blaženi italijanščini za slovensko osebo. Stvar sama na sebi bi nas bore malo brigala, kajti za nas je blizo vsajedno, ali pišejo krstne liste (kakor navedno) latinski, ali pa italijanski. Ali nekaj družega je tu, kar nas zanima in ki kaže, kako postopajo izvestni cerkveni organi z nami.

Svoječasno smo bili zahtevali, da nam v svrhe ureditve zemljiške knjige cerkvene oblasti izdajajo slovenske krstne liste, a odgovorili so nam na to z zastarelo, obrabljeno frazo o latinskem cerkvenem jeziku. Kdor noče — kmalu najde izgovor. Po odgovoru, ki smo ga bili dobili od cerkvene oblasti, smo bili nekako preverjeni, da res ni mogoče pisati krstnih listov drugače nego v latinskem jeziku. No, te dni pa nas je slavni škedenjski župnik Kavalich preveril, da smo se korenito motili, in nam je dokazal, da je krstne liste možno pisati tudi v kakem modernem jeziku, ali s pridržkom, da je tisti jezik blažena italijanščina, ki je toli pri sreči našemu župniku in njegovim tržaškim prijateljem! Gospod župnik nas je poučil: da jezik slovenskih — kmetov, to je kaj družega. Če smo cerkvenim oblastim mi Slovinci res trn v peti, no dobro, pa bomo že izvajali svoje konsekvence iz tega. Škedenjci pa tukaj še posebno opozarjamo, da jim je njihov župnik dal že večkrat dovolj jasno na znanje, da nimajo oni, kakor Slovinci, v njegovi cerkvi ničesar iskati. Mi prav radi prepuščamo njegovo latinsko cerkev njegovim ljubljencem Italijanom. Kavalich in vsa »Amice«-va družba pa se lahko udajo sladki zavesti, da utegnejo biti skoraj rešeni teh sitnih »barbarskih« Slovencev. »Le naprej, o le naprej, dokler je še vetra kej«!

Ljudsko štetje. Matevž Vatovec iz ul. della Guardia štev. 6 nam poroča, da ni prejel nobene popisne pole za ljudsko štetje in ga niti vprašali niso po podatkih!

Dne 1. t. m. je prišel k ženi omenjenega neki magistratovec, ki je hotel napraviti popisno maglo. Žena mu je odgovorila, da ona zahteva čisto polo, ker njen mož zna sam dobro pisati. Dotični organ pa je odšel, ne, da bi bil pustil kakoršno si bodi polo ali instrukcijo!

Dostavil pa je: Aha! Že vidim, da ste od onih od sv. Cirila in Metodaaaa!!

Dne 26. t. m. je pa prišel istotja drug magistratovec, ki je imel baje revidirati prvotno popisovanje. Žena ga je vprašala, kaj da hoče kontrolirati, ko ni nikdo ničesar spisal?! »Komisar« je popisal stanovanje in rekel, da, ker ne pusti kontrolirati — mora plačati 40 kron globe?! Ali ni to že skra-no!

Gospod Vatovec je sedaj razburjen, ker ne ve ga je-li kdo popisal ali ne, in tudi ne ve — kako so ga zapisali!!

Posnemajte! Dne 25. t. m. je bila pozvana na sekcijo za ljudsko štetje v ulici Barriera, neka naša preprosta ženska. Ko so jo izprašali o tem in onem, jej je rekel neki uradnik: »Ta pola je tako nedostojno zamazana, da je ne moremo oddati na pristojno mesto!« Uzel je torej novo polo in začel izpraševati stranko o podatkih za ljudsko štetje! Žena je mislila in ukrenila drugače! Rekla je: Pola vam je tako grozno zamazana, le zato, ker je izpolnjena na slovenskem jeziku, drugače bi pa bila — seveda — dobra! Jaz dopustim, da izpolnite drugo le, ako se to izvrši v slovenskem jeziku drugače mora biti ona — zamazana!

Ko je uradnik videl, da ne doseže svojega nepoštenega namena, je začel ženo izpraševati o jeziku, ki ga govori v družini. Žena je odgovorila, da govori vedno le slovensko. To pa ni ugajalo magistratovu, zato jo je začel izpraševati, kako govori v službi! Žena je odvrnila, da tam je le kake tri ure na dan in da tam govori laško, nemško in premnogokrat, na zahtevo, tudi — slovensko!

Povedala je tudi, da magistratove uradnike čisto nič ne briga, kaj ona govori izven svoje družine, ker je le jezik, govorjen v družini, oni jezik, ki se imenuje — občevalni jezik!

Žena je odšla v zavesti, da je izvršila svojo dolžnost. Mi jej pa kličemo: Živela!

Ob tej priliki moramo protestirati najodločneje proti šikaniranju našega ljudstva po organih, ki so postavljeni za izvrševanje ljudskega štetja! Naj bo že enkrat konec večnim nadlegovanjem z nepotrebnimi pozivi na razne sekcije!!

Slovenske novinarje v Trstu in prijatelje istih vabi podpisani na pogovor radi sodelovanja na kongresu slovenskih novinarjev, ki se bo vršil v starodavnem in slavnem našem Dubrovniku. Pogovor bo v petek dne 1. marca t. l. ob 8. uri zvečer v prostorih »Del. podp. društva« (Via Molin piccolo št. 1). Povdarjam še enkrat, da na kongres bodo imeli pristop tudi neovinarji, ako se popred oglašijo za vstopnice.

Matko Mandić.

Najdena delavska knjižica. Na policiji se nahaja najdena delavska knjižica in vojska odpadnina nekega Josipa Posela. Te dni je neka ženska, ki je bila v našemuredništvu, menda izgubila take dokumente in sicer je bila iz jedne tistih družin, ki so stanovale v pogoreli hiši v ulici Molin a vento. Opozarjamo jo torej na najdene stvari.

Samomor. Včeraj zjutraj ob 11. uri se je zastrel 49-letna Evgenija Marmoe iz ulice Coroneo št. 9. Prizadevanje dolega zdravnika, da bi jej rešil življenje, je bilo brezuspešno.

Znorel vsled padca. 42 letni Anton Z. se je včeraj v slobodni luki izpodtaknil in padel na tla tako nesrečno ranil na glavi, da se mu je vsled tega zmešalo. Odveli so ga v mestno bolnišnico.

Seja nadzornikov »Del. podp. društva«. Podpisani vabi nadzornice in nadzornike »Delavskega podpornega društva« v sejo, ki bo prihodnje nedelje dne 3. marca ob 5. uri popoldne v društvenih prostorih.

Ivan Hvastja, načelnik.

In zopet sladkor. Ni ga skoraj dneva, da ne bi ta nesrečni sladkor povzročil kakemu poštenjakovi grenkih uric. Včeraj so zopet ujeli jednega teh tičkov, nekega 23-l. Antona P., ko je hotel odnesti kakih 7 kilogramov te sladke stvari iz slobodne luke, od kjer so ga potem spremili v neslobodno luko v ulici Tigor.

Dvoboj v minijaturi. V ulici Muraglione sta se včeraj »dvojbojevala« dva dečka, oba v dobi kakih 3 let. Vsaki iz med njiju je imel v roki kos drva, s katerima sta mahala okoli sebe, vsled česar je bil jeden izmed njiju, Valter Brandolin, še precej močno ranjen na jedni roki. Sproveli so ga na zdravniško postajo, kjer so mu obvezali roko. Doznajemo, da se proti dvojbojevalcema ne misli uvesti sodno prestopanje, sodimo pa, da bi koristila — šiba.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 28. februarja ob 10. uri predpoludne se bodo vsled navedbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Corso št. 2, oprema v zalogi; v ulici Cisternone št. 188, hišna oprava in glasovir; v ulici Riborgo št. 27, manifestno blago; na Greti št. 247, hišna oprava; v ulici Miramar št. 11, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 4.0, ob 2. uri popoldne 11.3 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.3. — Danes: plima ob 5.4 predp. in ob 7.31 pop.; oseka ob — predpoludne in ob 0.49 popoldne.

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda je g. H. Vodopivec nabral kakor maska, v kavarni Commercio 6 K 70 st., v nabiralniku istotam 6 K 6 st.

Loterijske številke. izrebane dne 23.

Trst	40	20	12	35	27
Line	3	60	35	27	37

Vesti iz ostale Primorske.

× V neizbrisen spomin pokojnemu Andreju Lebanu, vodju svetistišča na sveti Gori. Pišejo nam: Najkrasnejše cvetke na grob očeta so solze hvalnih otrok. Najlepši spomenik pokojniku je žalost mej prijatelji.

Srca nešteti prijateljev so bila užaljena, ko so izvedeli, da je blagi Andrej izročil svojo dušo svojemu Bogu. Od gorā do ravnin, od alp do morja so žalovali prijatelji ob tej tužni vesti. Ti Andrej si jim bil Angelj-tolazitelj. Ti si svojim ovčicam vračal mir vesti, ti si jih vodil v božje naročje. Spovednice bi lahko govorile, kako si dan in noč vlival tolažbe v bolna srca. Stene svetišča, blažena Devica naj govori: da-li nisi bil Ti pravi apostol ljubezni, mučenik, žrtva svojih dolžnosti. Tvoji predstojniki Te niso poznali, niso vedeli ceniti Tvojih čednosti in zato so Ti delali krivice. Ali Božja previdnost Te je poklicala k sebi! Umrl si, odpuščaš Svojim neprijateljem in zasledovalcem. Ti si izdihnil blago dušo z besedami: Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Tvoj dah se danes veseli v Bogu, a tvoji zemski ostanki počivajo v bližini matere, katero si tako ljubil.

Počivaj v miru, najboljši mi prijatelj, tam na sv. Gori! Lahka Ti zemlja slovenska! Mi prijatelji Tvoji bomo vedno nosili v srečo Tvoj spomin! A na grob ti hočemo zapisati čim prej: »Tukaj počiva v Gospod don Andrej Leban, zadnji vodja svetogorskega svetišča.«

Duhovnik.

Vesti iz Kranjske.

* Nova železnica. Ivan Hribar in Drag. Lapajne, župan v Idriji, sta dobila za dobo jednega leta dovoljenje, da smeta pričeti z deli za tehnične predpriprave za železnico od Vrhnike preko Št. Jošta in Hotedršice v Idrijo.

* V Škofjiloki je umrl vpokojeni župnik Keršič. Pokojniku je bilo 67 let. P. v. m.!

Vesti iz Štajerske.

— Dr. Šusteršič toži celjsko »Domovino« radi žaljenja na časti. V uredništvu je bila hišna preiskava. »Domovina« bo branil dr. Tavčar. Naša sodba je kratka. Na Kranjskem naj se tožarijo kolikor hočejo; če pa kdo tira svojega rojaka pred tuje ali sovražne sodnike, temu ne priznavamo več naslova slovenskega rodoljuba. Verdikt laških ali nemškutarskih porotnikov proti slovenskemu obtožencu v tiskovnih stvareh ne more v naših očeh čisto nič povišati časti onega, ki je izzval ta verdikt.

V tem pogledu moremo navesti klasičen izgle. Nedavno temu je bila »Domovina« obsojena tudi od celjskih porotnikov, ker je očitala posojilnici v Brežicah, da izposojuje nezanesljivim osebam. A čujte: sedaj je sodišče delo pod kurateljo dvojice dotičnih nezanesljivih oseb. »Domovina« je torej pisala resnico in vendar je bila obsojena. Mi nočemo odobravati in ne obsojati, kar je list pisal o dru. Šusteršiču (ker nismo poučeni) ampak le na tem izgledu, smo hoteli le podkrečiti svoje gori izrečeno menenje.

Brzljavna poročila.

iz ogrskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 26. (B) Zbornica poslancev je sprejela v podrobni razpravi proračun ministerstva za nauk in bogočastje.

iz nemškega parlamenta.

BEROLIN 26. (B) Zbornica poslancev. Posl. Jačesovski se je pritoževal radi tega, ker se je poljskim vojakom prepovedalo nakupovati pri poljskih trgovcih. Vojni minister Gessler je odgovarjal, da je bilo radi poljske agitacije mnogo nemških obrtnikov v nevarnosti.

Francosko-ruska zveza.

PARIZ 26. (B) »Echo de Paris« doznaje iz Petrograda, da se je s francoskim načelnikom generalnega štaba vršilo več važnih pogovorov, na katerih so se natančneje določile vloge obeh zaveznih držav. Car sam da je želel, da bi se nekatere izključno vojaške točke boljše pojasnile. Sklenjeni dogovori so bili sestavljeni pismeno, ker je to želela ruska vlada radi pogostih sprememb v francoskem vojnem poveljništvu.

Kriza na Romunskem.

BUKAREŠTA 26. (B) Ministerstvo Carp je podalo ostavko v komori in v se-

natu. Kralj je sprejel ostavko in je poveril načelniku liberalcev Stourdzi sestavo novega kabineta. Po sestavi novega kabineta bo zbornica razpuščena.

Politični položaj na Španjskem.

MADRID 26. (B) V včerajšnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Azcaraga razložil politični položaj, se ozrl na zgodovino kabineta ter je izjavil, da bi o otvorenju komore boj postal trajen. Ker pa vlada ne more računati na podporo vodilnih političnih oseb, je prisiljena, da jutri predloži kraljici regentini vprašanje zaupanja. Ministri so na to podali svojo ostavko. Tudi ministrski predsednik Azcaraga poda jutri svojo ostavko.

Kriza na Španjskem.

MADRID 27. (B) Ozirom na včerajšnji pogovor mej kraljico-regentino in Silvello, smatra se za gotovo, da bo Silvellu poverjena sestava novega kabineta.

Ustaja na Kitajskem.

SHANGHAI 27. (B) Reuterjeva pisarna javlja: »Nord Daily News« brzojavljajo iz Pekinga dne 15. t. m., da se Kitaj brani odobriti člen 7. rusko-kitajskega dogovora; isti list javlja nadalje po kitajskih virih, da sta se Yingnien in Čao-Ču-Čiao sama usmrtila.

PEKING 26. (B) Reuterjeva pisarna javlja: Usmrčenje Čisina in Houčengina se je izvršilo v smislu ces. edikta in zahtev vlasti. Ulica, na kateri se je izvršilo usmrčenje, je bila zasedena po nemških, francoskih in ruskih četah. Obsojena kitajska dostojanstvenika so spravili na voz, katerega so spremljale japonske čete. Oba sta nosila nošo kitajskih uradnikov, ali brez znakov njune stopinje.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 27. (B) »Daily Chronicle« javlja z rezervo, da je lord Kitchener imel sestanek z Botho, da dogovorita pogoje pod katerimi bi se poslednji udal ter, da se je Bothi dovolilo 24 urno premirje, da se more pogovoriti se svojimi poveljniki, da-li je vsprejeti angleške pogoje.

Včerajšnji ministrski svet, da se je bavil s to stvarjo.

LONDON 27. (B) »Times« javlja iz Kapstadta: Čete spremljajoče Dewetha cenijo na 500—800 moč. Razum teh mu slede še ostanki njegovih komand, kakor tudi oni Herzoga.

Trgovina in promet.

Narodno-gospodarski pomenki V.

Premoženje, katero nudi svojemu posestniku več nego dovolj sredstev za zadovoljenje njegovih potrebščin, imenujemo bogatstvo. Bitstvo bogatstva je tudi gotovost, da se premoženje vzdrži v svoji celoti. Bogatstvo se čisto precejneje v njegovi važnosti za razvoj človeštva. Ono je samo sredstvo v dosego svrhe, ali jako mogočno in energično sredstvo. Mnogokdo, žal, niti ne pozna družega cilja svojemu delovanju razum bogatstva. Ako ne bi bilo bogatstva, za katerim se pekajo in trudijo, bi najbrž nehali pri njih vsako delo; njih moči bi se na ta način popolnoma izgubljale. Ako delujejo te moči le radi bogatstva, je seveda njih delo nedostojno človeka, ali one delujejo vendar le in to delo je nehoti in nevedoma koristno splošni civilizaciji in napredku. Bogatstvo jednega celega naroda kaže se v bogatstvu vseh razredov prebivalstva, ne pa samo v razkošju najbogatejših slojev. Lep primer za to nam podajajo naši italijanski sosede. Med italijanskim narodom se kaže razkošje v višjih in bogatejših krogih mnogo bolj, nego v marsikaterem drugem narodu, dejstvo pa je vendar, da je ravno italijanski narod v svoji skupnosti jeden najrevnejših narodov in zaostaja v tem obziru, lahko rečemo, še celo za našim malim slovenskim narodom, to pa radi tega, ker je masa laškega naroda v največji bedi. Narodno gospodarstvo pa mora imeti pred očmi vedno celokupnost naroda in skrbeti za blagostanje vsled slojev in ne nekaterih razredov. Dalje je poznati narodno bogatstvo po velikosti izplačil, po velikosti posojil drugim narodom, po izdatkih za državno upravo in po lahkoti nabiranja kapitala za javne naprave in gospodarska podjetja. Prehodne točke med bogatstvom in skrajno bedo so blagostanje, izhajanje s sredstvi, pomanjkanje, ubožstvo. Kjer vladata splošno ubožstvo in beda in se iste zavedajo že najširše mase, tam se pojavlja proletarijat. Proletarijat je splošno ubožstvo, ki se zaveda

svojega žalostnega stanja in ki je slednjič izgubilo moč in voljo do zboljšanja istega.

Spremembe v poštno-nakazniškem prometu.

S 1. marcem t. l. se uvede v promet z brzojavami nakaznicami važna sprememba, katera utegne pripomoči v to, da bodo širši krogi uživali koristi navedenega prometa.

Kakor je znano, zamorejo se sedaj oddajati brzojavne nakaznice, namenjene v inozemstvo, samo na poštah in brzojavnih uradih, ki so posebno pooblašteni v to, in nasprotno morejo iz inozemstva prihajajoče brzojavne nakaznice dobivati samo oni, ki stanujejo v okolici jednega zgoraj označenih poštah in brzojavnih uradov.

V tozemskega prometu so dopuščene brzojavne nakaznice celo samo v kraje, kjer je poštni urad spojen z brzojavnim uradom.

Počenši z navedenim dnem bodo pa zamogli vsi poštni uradi, ki so spojeni z brzojavnim uradom, kakor tudi oni, ki se nahajajo na sedežu kake državne brzojavne postaje, sprajemati vse brzojavne nakaznice in sicer tudi take, ki so namenjene v inozemstvo. Nadalje bodo vsi poštni uradi brez izjeme, ako le izvršujejo dostavljanje poštah pošiljatev, izplačevali brzojavne nakaznice, izvršujejo iz tozemskega in inozemskega prometa ter bode vsled tega mogoče odpošiljati take nakaznice v vse kraje Avstrije.

Kjer se na sedežu oddajnega poštnege urada ne nahaja državna brzojavna postaja, pošiljala bode zadnja brzojavna postaja oddajnemu postnemu uradu s prvo priložnostjo brzojavne nakaznice ter bode zadnji urad gledel dostavljanja in izplačevanja istih postopal po splošnih, za brzojavne nakaznice veljavnih predpisih.

Od e. kr. poštnege iz brz. ravnateljstva.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Prva slov. zaloga pohištva
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici
Antona Černigoj-a
se nahaja
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.
(na desni strani cerkve sv. Petra).
Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst
• T R S T •
TOVARNA: ZALOGA:
Via Tesa, Piazza Rosario št. 2
vogal (solsko poslopje)
Via Limitanea in Via Riborgo št. 21
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurence.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavijo se na parobrod ali železnico franko.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PASTIGLIE PROTI PRENDINI
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve pastilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.
Skatljica stane 60 stotink.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko halo) priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpokljuje je pošiljne prosta.
Prevezma vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste s največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Jedip Stantič
levlj. mojster

Dunajska filjalka
Bankne vloge na knjižice s 4%.
 Bankne vloge, barzo posredovanje, posojila na vred-
 nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
 razvinkuliranje obligacij.

Svarilo.

Nekaj časa sem živel s svojim sinom Josipom
 Križmančičem zelo malomarno, lehkomi-
 šljeno in zapravljivo.

Da vstrezu svojim razvadam, prejema in
 se vsouje denar ter stem povzroča meni in
 družini razne neprijetnosti in nepotrebne
 dolgove.

Radi tega podpisani tem potom javno
 izjavljam, da od danes naprej ne priznavam
 in ne bom plačeval nikakega dolga, ki bi ga
 na kakoršen si bodi način napravil moj sin
 Josip; tudi ne prevzamem nikake odgovo-
 rnosti, ako bi mu kedó na moje ime kaj
 plačal.

Bazovica, dne 23. februarja 1901.

Luka Križmančič, hšt. 126.
 posestnik po domače: Luk.

Nabirajte že rabljene

poštne znamke vseh dežel in vrst, tudi
 najnovejših. S tem po-
 magate ubogim dečkom pri vzgoji za duhovski stan.
 Lepe nabožne spominke, zlasti križevniške, rožne vence,
 svetinjske sv. Antona in praškega Jezuita d. r. za
 marke. — Pisati in poslati je pisarni **Bregenc** (Predaleško).

Naznanilo.

Jakob Perhauc

zaloga vin, spirite in likerjev

naznanja da je preselil svojo zalogo v

Via delle Acque št. 12

nasproti „Caffé Centrale“.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
 za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/4 %
30- " " 3 1/4 %	3-mesečni " 2 1/4 %
	6- " " 2 1/4 %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
 kovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse
 v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnosno
 20. avgusta t. l. po dotičnih obnavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 1/2 % na vsako svoto. V napoleonih
 brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave
 Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec
 Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu,
 Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije.
 Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
 v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
 provizija po jako umestnih pogojih.
 Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
 italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
 kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati al
 se rečni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi

Mladeneč,

krepak dobroščin, zmožen italijanskega ali
 nemškega jezika, vsprejme se v službo takoj.
 Opravljati bi imel hišna opravila ter streči
 hromelega gospoda. Natančneje pojasnila se
 dobivajo v ulici Stadion 19 I.

Želodčno
tinkture
 lekarnarja Piccoli
 v Ljubljani

dvornega založnika
 Nj. Svetosti papeža

kot **želodec krepčujoče** in
tek vzbujajoče, dalje kot
prebavljeno in **telesno**

odprtje pospešujoče sredstvo, posebno onim, ki
 trpe na navadnem **telesnem zaprtju**.

Razpila se proti povzetju v skatljicah po 12 in več steklenicah.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

so že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to **lahko** in
 mlo učinkuj. **domače sredstvo**, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pr zlih
 nasledkih **slabega prebavljanja** in **telesnega zaprtja**. Teh kroglic, ki so tudi pod
 imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znane,
 stane **skatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 skatljicami 1**
gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnino prosto vpošiljati: **1 zavitek**
1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki gld. 35 kr., 10 zavitkov
9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 15.

Prosi se izrecno. „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o uporabi
 stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z **ruščimi** črkami.

Balzam zoper ozeblino

J. Pserhofer-jev. 1 lonček 40 kr., s
 poštnino prosto pošiljati 65 kr

J. Pserhofer-jev sok iz
ozkega trpotca razslizujoč, 1
 steklenica 50 kr.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.
 pošiljati 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati
 izvrstno krepčilo za želodec in živce, 1
 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra
 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

J. Pserhofer-jeva grenka
želodčna tinktura (preje živ-
 ljenska

esenca imenovana.) — Lahko razstoplju-
 joče zdravilo, dražilnega in krepčujočega
 učinka na želodec pri oviranem prebav-
 ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajststena
 steklenica 2 gld.

J. Pserhofer-jev balzam
zoper rane, 1 steklenica
 50 kr.

Tannochinin-pomada
J. Pserhofer-jeva, najbolje sredstvo
 za rast las, 1 pušica 2 gld.

Zdravilni obliž za rane
 pok. prof. **Steudel-a,** 1 lonček 50 kr., s
 poštnino prosto pošiljati 75 kr.

Univerzalna čistilna sol
A. W. Bulrich-a, domače sredstvo proti
 slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-
 šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrbi vsi predmeti, katerih morda
 ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljate po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje
 denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.
 Če se prej vpošlje denar (najboljše s poštno nakaznico), potem
 je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače
 zdravilo, vzbuja slast in odvaža lahko. Z
 redno uporabo istega se prebavljanje krepki
 in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo
 zraven stoječo, postavno po-
 loženo varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg
 P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.

Vzemite na potovanja vedno le

A. Thierry-jev balzam

ki je za vsak slučaj in zelo priprosto, in najbolje zdravilo
 ter jako zanesljivo bodisi za zdravljenje zunanjih delov telesa
 vtisnjeno trdko: **Edino pristno.** **Vdobja se v lekarnah.** Po pošti 12 malih ali 6
 velikih steklenic 4 krone. Steklenico na poskušajo v navodilom uporabe in izkazom zalag člega sveta
 pošilja **A. Thierry-ja tovarna v Pregradi pri Rogatcu (Rohitsch-Saperbrunn).**

Srečkanje nepreklicno
23. marca 1901

Glavni dobitnik v vrednosti

60.000 KRON

v gotovini z 20 % odbitkom.

Srečke „Invalidendank“

po 1 krono.

priporočajo:

Josip Bolaffio, Mandl & Co.
 Mercurio Triestino, Ig. Neu-
 mann, Henrik Schiffmann.

Glavnica v akcijah 20,000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7,000.000 K.
 Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah,
 Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Važno za vsakega!

Razprodaja!

Po nečuvno nizki ceni
 se dobi za samo

2 gl. 95 nč.

krasna garnitura ob-
 stoječa iz

14 krasnih drago-
cenih predmetov

in sicer:

1 ura od niklja, Anker remont. (na željo tud
 posrebl.) z lepo razrezanim pokrovom, točno
 urejena s 3 letnim jamstvom in skatljico.
 1 krasna goldin ali nikljasta okropna veržica
 s privescim. Pariški sistem.
 1 goldin igla, za kravate z imitir. briljanti.
 1 par gumbov za manšete, znamka »Garantie«.
 1 garnitura (5 komadov) gumbov za srajce in
 ovratnike.

1 par uhanov iz pristnega srebra, uradno
 puncir.
 1 goldin prstan s krasnim kamenom.
 1 lepno ogledalo v etvilju.

Vseh 14 krasnih in vrednostnih pred-
 metov z uro Anker-Remont vred pošilja le
 za **2 gld. 95 nč.** s povzetjem ali po naprej
 poslanem denarju, trdka

BRÜDER HURVIZ

Krakovo - Stradom 17. - Krakovo

Neodgovarajoče sprejem v 8 dneh nazaj in
 povrnen denar, vsled česar nima kupec nikakega rizika.
 Bogato ilustrovani cenik raznovrstnih drago-
 cenosti brezplačno in franko.

Razprodajalci in agenti se sprejemajo.

Vsak kupec vdobi v dar brezplačno krasen
 žepni album s 15 razglednicami mesta Krakovo.

V najem se odda ob deželni cesti Ri-
 bnica-Kočevje ležeče

GOSTILNA

oddaljena od trga Ribnice 10 minut. Poja-
 snila daje lastnik Anton Pajnič, Goričavas
 pošta Ribnica, Dolenjsko.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih
 cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za
 besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno
 zniža. Oglaš za vse leto za enkrat na teden stanejo
 po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih antipatnih
 obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
 Zaloga vsakovrstnih
 vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pekarne in sladčearne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso
 filijalka ulica Riborgo 15 ima
 veliko pekarno in sladčearno. Vedna zaloga vsako-
 vrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič
 v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih li-
 kerjev in vin v buteljkah za poroke, birne, krste in
 druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan več-
 krat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po po-
 godbi in naročilu franko na dom in trgovcem v
 razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-
 karna in sladčearna,
 svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema
 tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Nepregorljive mrežice.

Vitez D. v Trstu, Piazza Negozianti št 1
 priporoča slavnemu občinstvu
 svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse
 druge priprave za plinovo luč „Auer.“

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn
 »Commercio« in »Tedesco«
 ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-
 venski in mnogi drugi časniki.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12
 priporoča svojo dobro pre-
 skrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor pre-
 moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohišstvo.

Prva slovenska izdelovalnica in za-
 loga zaznovrstnega
 pohišva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po
 načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence
 Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim
 rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji
 k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12
 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico
 in izdelovalnico vsakovrstnega po-
 hišva in popraviljenega istega po cenah ki zadovolji
 gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča
 van Cink, ulica S. Daniele št. 2.